

МЕХАНІЗМ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Калініченко Зоя Дмитрівна

кандидат економічних наук, доцент, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Використання електронного урядування передусім забезпечує відкритість і прозорість діяльності органів публічної влади, підвищує довіру громадян до влади та забезпечує більш ефективне і менш витратне адміністрування. Це дійсно сучасні комунікаційні технології, на яких базується поліпшення життєвого рівня громадян.

Е-урядування — не лише інструмент, що відповідає новим потребам суспільства. Повсякденне життя стає дедалі більше «цифровим», а тому передбачає певний рівень очікувань від діяльності місцевих органів влади. Набувають розвитку сучасні електронні форми взаємодії, прозорості та відкритості діяльності, залучення громадян до прийняття управлінських рішень. Цей спосіб організації публічного управління дозволяє громадянам, бізнесу та некомерційним організаціям звертатися до органів публічної влади у віддалений спосіб та в режимі реального часу, отже суттєво спрощує та підвищує ефективність процесу комунікації між цими суб'єктами.

Сьогодні термін «Е-government» є набагато ширшим поняттям, ніж просто «електронне управління державою», тобто використання в органах державного управління сучасних технологій. Е-government в сучасному розумінні охоплює не тільки мережеву інфраструктуру органів державної влади, але в цілому всю інфраструктуру органів державного управління.

У наших реаліях сьогодення слід врахувати, що впровадження системи Е-урядування як нової форми взаємодії влади і суспільства для підвищення якості публічно-управлінських послуг має відбуватися на всіх рівнях влади. Його належне функціонування забезпечує децентралізацію влади, розширення можливостей участі громадян в управлінні державою,

реалізацію права населення території самостійно вирішувати питання місцевого значення.

Е-урядування для ОМС — спосіб організації місцевого самоврядування за допомогою програмно-апаратних засобів та систем локальних інформаційних мереж, що забезпечує відкритість та прозорість функціонування ОМС, завчасний та повний доступ до інформації щодо діяльності органу, просте і доступне щоденне спілкування з місцевою владою громадян, представників бізнесу та неурядових організацій.

Е-урядування — це покращення життя наших громадян. Щоб не виникло непорозумінь, синергетичну співпрацю форм державного і місцевого Е-урядування унормували на законодавчому рівні [2].

Концепцією розвитку електронного урядування в Україні передбачено, що вона покликана підтримати координацію та співпрацю органів влади для досягнення необхідного рівня ефективності та результативності розвитку електронного урядування, просування ідеї реформування державного управління та децентралізації на базі широкого використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в усій країні, а також сприяти реалізації першочергових пріоритетів, визначених Стратегією сталого розвитку «Україна-2020» [3]. Складові Концепції та її основні принципи такі:

- цифровий за замовчуванням — забезпечення будь-якої діяльності органів влади (у тому числі надання публічних послуг, забезпечення міжвідомчої взаємодії, взаємодії з фізичними та юридичними особами, інформаційно-аналітичної діяльності) передбачає електронну форму реалізації як пріоритетну, а планування та реалізацію будь-якої реформи, проекту чи завдання — із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій;

- одноразове введення інформації — реалізація підходу, за якого фізичні та юридичні особи лише один раз подають інформацію до органів влади, а у подальшому ця інформація повторно використовується органами влади для надання публічних послуг та виконання інших владних повноважень;

- сумісність за замовчуванням — здійснення проектування та функціонування інформаційно-телекомунікаційних систем в органах влади відповідно до єдиних відкритих вимог та стандартів для

забезпечення їх подальшої сумісності та електронної взаємодії та повторного використання;

- доступність та залучення громадян; відкритість, прозорість; безпека.

Закон України від 02.10.92 р. № 2657-ХІІ «Про інформацію» закріплює право громадян на інформацію та закладає правові основи інформаційної діяльності. Каналами для таких зовнішніх інформаційних комунікацій ОМС з громадою можуть, наприклад, бути:

1. Нетрадиційні зустрічі face-to-face - відеотелефонна розмова (відеоконференція) з використанням програмного забезпечення Skype, Viber;

2. Комунікації online/offline:

- опосередковані комунікації - доведення інформації та отримання зворотнього зв'язку через електронні ЗМІ, офіційний сайт у соціальній мережі;

- прямі комунікації - ділове листування електронною поштою або через внутрішню мережу установи, у соціальній мережі, через інші електронні комунікаційні технології.

Е-уряд, Е-урядування, Е-документообіг, Е-декларування, Е-підпис, ID-картки, blockchain-технології, онлайн-аукціони, камери відеоспостереження за дотриманням правил дорожнього руху — все це наше можливе «сьогодні», в якому суспільне життя стає прозорим, а недотримання правил і норм — технічно неможливим. Це нове середовище, яке змінюватиме нас та нашу ментальність, зрештою позитивно позначиться на якості нашого життя.

Концепція розвитку електронного урядування до 2020 року визначає головні цілі, пріоритетні напрямки та заходи цифрової трансформації на найближчі роки. Згідно з документом мають бути реалізовані заходи за трьома ключовими напрямками: модернізація публічних послуг; модернізація публічного управління; управління розвитком е-урядування. Що стосується модернізації публічних послуг, важливо відзначити, що до кінця 2018 року планується запровадити он-лайн загалом 100 найбільш важливих послуг для громадян та бізнесу. Ключовими завданнями є реалізація єдиного порталу для надання всіх електронних послуг з одного ресурсу, а також запровадження електронних договорів та популяризація всіх сервісів.

Проте, відсутність надійної та доступної електронної ідентифікації залишається бар'єром для розвитку електронних послуг та інших форм електронної взаємодії. Тож до кінця 2018 року планується запровадження MobileID, що дозволить зробити електронну ідентифікацію більш масовою та популярною серед громадян. Ключовим завданням залишається наповнення єдиного демографічного реєстру та видача ID-карток із ЕЦП, а також запровадження електронних довірчих послуг.

Якщо Е-врядування – це про нові лінії електропередач, то великі дані – це електрострум, що ними рухається. Будь-яка інформація, яку має держава, автоматично стає великими даними (big data), з якими треба працювати.

Наразі в Україні існує 135 реєстрів – це вся інформація про громадян та їх взаємодію з державою. Різні реєстри регулюються різними законами. Виникла потреба об'єднати та спростити таку систему, тож проект USAID/UKAID з поліпшення прозорості державного управління розробив національну Дорожню карту інтеперабельності. Дорожня карта окреслює оптимальні шляхи вільного обміну інформацією на державному рівні – між держустановами, що робить міжінституційну комунікацію ефективнішою.

Тенденція розвитку сфери електронного врядування прослідковується на різних рівнях – у державному, приватному та громадському секторах.

Список використаних джерел:

1. *Греба Р.* Електронне врядування-2017: досягнення і перспективи/ Роман Греба// Державне управління.- 2017- № 2 – С.53-61
2. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р
3. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» Указ Президента України від 12.01.15 р. № 5/2015).